

Saulėta, šalta.
Saulė teka 6:26, leidžiasi 4:43

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Lapkričio-November 4 d., 1971 m.

Kaina 15c

260

KINIJA PASKYRĖ JUNGT. TAUTU DELEGATUS

SOVIETŲ MOTERYS IESKO LYGYBĖS

MASKVA. — Paskutiniu metu vis dažniau pasigirsta sovietų moterų balsų, kritikuojančių susidariusią padėtį, kurioje teoriškai moterys turi su vyrais lygias teises, bet praktiškai moterys nuo tos lygybės nukentėjęs. „Laisvųjų Sovietų Rusija“ ir „Literaturnaja Gazeta“ išspausdinta visa eilė laišku, kuriuose moterys skundžiasi savo padėtimi. Dar 1919 metais Leninas pasakė, kad reikia lygybės darbuose, atlyginimuose, poilsyje ir pramogose, tačiau praktika parodė, kad moterys tos lygybės nematė.

Tiesa, Sovietų Sąjungoje visur galima matyti moteris kasiančias griovius, nešiojančias plytas, valdančias sunkius traktorus. Moterys dėl to nesiskundžia. Jų laiškuose daugiau kalbama apie darbą namuose. Jos sako, kad modernūs namų įrengimai daugiau duoda laisvo laiko vyrams, kuriems nebereikia skaldyti malkų ar iš šulinio nešti vandenį. Moteris, atidurbusi fabrike aštuonias valandas, dar turi lakstyti po krautus, stovėti eilėse, namie turi virti, skalbti, siuti.

Viename laiške moteris priekaištauja, kad vaikų auginimas irgi yra moterų rankose. Joms tenka dalyvauti susirinkimuose mokyklose. Moterys ne tik turi atlikti savo pareigas darbovietėje, bet po 8 valandų, joms dar tenka šeimininkės, motinos, vyrų, skalbėjos ir auklėtojos pareigos. Skubėdamos krautuose moterys nesirenka prekių, permoka už jas. Užnot sutaisiusios vaiko drabužį, jos, laiko neturėdamos, perka naujus ir leidžia pinigų be reikalo.

„Sovietskaja Rosija“ redaktorius Jurčenko po visų moterų laišku pridėjo savo pastabą, nurodymą, kad vyrai turėtų daugiau namuose prisidėti prie visų darbų, vyrai turėtų nežiūrėti opinių, tradicijų ir papročių, bet imtis ir „moteriškų darbų“.

Kitose laiškuose nusiskundžiama, kad moterims palikti mažiau apmokami darbai medicinoje, pedagogikoje, jos skiriamos mechaniniams darbui telefonų ir telegrafo sistemose, kada vyrai pasiima sau pelningus inžinerijos, kasyklų, kurybinių sričių darbus.

Prancūzai geriau galvoja apie rusus

PARYŽIUS. — Viešosios opinijos tyrimai Prancūzijoje parodė, kad prancūzai geriau pradėjo galvoti apie Sovietų Sąjungą, palyginus su 1960 m. Po Brežnevo apsilankymo net 40% prancūzų galvoja, kad Sovietų Sąjunga nuosirdžiai siekia taikos, 20% galvoja, kad ji agresyvi ir rengiasi karui. Prieš 10 metų didelė prancūzų dauguma galvojo, kad sovietai yra agresyvūs.

Į klausimą: „Jei būtum priverstas pasirinkti, ar emigruoti į Ameriką ar — į Sovietų Sąjungą?“, net 65% pasirinko Ameriką, o 8% pasisakė už Sovietų Sąjungą.

♦ Vatikano vyskųpų sinodas pasisakė prieš celibato taisyklių pakeitimą. Iš 202 vyskupų ir kardinolų už celibatą balsavo 168 prelatai. Dešimt balsų gauta už celibato panaikinimą ir 21 — už jo sušvelninimą. Siūlymas, kad Popiežius skirtų vyresnio amžiaus vedusius vyrus į kunigus, buvo atmetas.

HONG KONGAS. — Gaisras Hong Kongo plaukiojantiame restorane pareikalavo 31 gyvybės. Dar 22 asmenys dingę.

IŠ VISO PASAULIO

INDIANOLA, Miss. — Baltas, jaunas vyras Mississippi teisme, kur juriesi sudarė 8 negrai ir 4 baltieji, gavo 20 metų kalėjimą už jaunos negrės nušovimą. Stebėtojai sako, kad prieš 10 metų toks sprendimas ir toks teismas būtų buvęs negirdėtas dalykas, nes niekas negrų nekviestavo į Jury. Pradėjus juodųjų registravimą į balsuotojų sąrašus, vis dažniau jų išrenkama į teismo komisijas.

SAIGONAS. — Kariniai slouksniai sako, kad iki liepos mėnesio P. Vietname liks tik 40,000 amerikiečių kareivių. Būsimi panaikinti Karinė Komanda, jos vietoj paliekant Patariamąją Grupę, kuriai vadovausias gen. Weigand, dabartinis gen. Abrams pavaduotojas. Gen. Abrams tapsias armijos štabo viršininku.

MINEAPOLIS. — Miesto policijos vadas įsakė visiems policininkams numesti svorį. Speciali komisija nustatys, kiek kuris turi suplonėti.

TOKIJO. — Kinija ir Peru susitarė užmegzti diplomatinius ryšius. Kinija pareiškė pripažinti Peru teritorinius vandenims, 200 mylių nuo kranto.

CAPE KENNEDY. — JAV aviacija paleido antradienio naktį į erdvę du satelitus, kurie bus ryšių tarp kariuomenės dalinių centrinėmis.

Siūloma nauja dešrų kosmetika

WASHINGTONAS. — Amerikoje yra gausiai naudojamos dešrelės — „Hot Dogs“. Vakar žemės ūkio departamentas gavo pasiūlymą naudoti tų dešrelių gaminyne dar vienus dažus — SAP (sodium acid pyrophosphate), kuris duosias gaminiams rožinę raudoną spalvą.

Jau dabar į dešreles dedami dešrelių spalvą veikiančieji chemikalai: sodium erythorbate, sodium nitrite, citric acid, ascorbic acid ir gluconodelta lactone. Be šių priedų dešrelės turėtų ne gražią, pilką spalvą.

Pastaruoju metu dešrelių gamintojai (frankfurters) deda jau tiens, aviens, kiaušieną ar ožkos mėsą. Be mėsos, dedama iki 30% taukų, 10% vandens, 15% paukštienos, 2% kukurūzų sirupo, 3.5% javų ir pieno miltelių, dažų ir prieskonių. „All meat“ frankfurteriai neturi paukštienos, o „all beef“ neturi kitos mėsos tik jautieną, žinoma, su visais „nemėšiškais“ priedais.

Žinomas vartotojų teisių gynėjas Ralph Nader, išgirdęs apie gamintojų pasiūlymus žemės ūkio departamentui, pareiškė, kad savo gyvenime nevalgytų paukščių dešrelių. Jos esančios klasinis vartotojų apgaudinėjimo pavyzdys. Jei visi žmonės pamatytų, kas į dešreles sudedama, jų sunaudojimas nukristų 85%, pareiškė Naderis.

Paryžiuje susireikavus požeiminiam traukinėliams, miesto gatvėse pasirodė tūkstančiai motociklų. Čia matoma viena parkavimo aikštė, pilna įvairaus tipo dviračių.

ANTRADIENIO RINKIMŲ DAVINIAI

Daug kur nulėmė jaunimo balsai

WASHINGTONAS. — Abiejų didžiųjų Amerikos partijų vadaid studijuoja antradienio rinkimų rezultatus, kurie buvo pirmieji, išgaliojus 26-tam konstitucijos papildymui, kuris balsavimo teisę duoda gyventojams nuo 18 metų. Jaunieji balsuotojai, ypač tuose miestuose, kur yra universitetai, padėjo išrinkti kelis merus ir visą eilę miestų tarybų narių. New Jersey respublikonų kandidatai pralaimėjo daug vietų. Bloomington, Ind., meru išrinktas 32 metų demokratas McCloskey, nugalėjęs du terminus išbuvusį respublikoną merą. Bloomingtone yra Indianos universitetas. East Lansing, Mich., irgi laimėjo trys miesto tarybų kandidatavę jauni kandidatai, o miesto meras pralaimėjo.

Jaunųjų balsais Cedar Falls meru išrinktas Jon Crews, 24 metų amžiaus, pakeisti veik visų išskyrus vieną, miesto tarybos narių. Newcomertown, Ohio mero vietą laimėjo 19 metų studentas, nugalėdamas keturis senesnius kandidatus.

Gary, Ind., miesto meras, neįgais Richard Hatcher lengvai laimėjo kita kadencija. Philadelphiaje buvęs policijos vadas Frank Rizzo tapo meru. Bostone liko tas pats meras, lygiai ir San Francisco, kur meras Aliotti, susiskaldžius jo oponentams į devynias dalis, laimėjo rinkimus.

Balsų baltieji neskaldė Mississippi valstijoje, kur respublikonai visai neišstātė kandidatai, kad baltas demokratas galėtų laimėti prieš negra Charles Evers. Kentucky gubernatorium išrinktas demokratas Wendell Ford, nugalėjęs respublikoną.

Clevelando mieste pasitraukus negruvi merui, rinkimus laimėjo respublikonas Ralph Perk, lengvai nugalėdamas negra kandidatą Arnold Pinkey ir kitus tris.

Išlaidos didėja, prekyba silpnėja

NEW YORKAS. — General Motors pirmininkas James Roche pareiškė, kad Amerikos pasaulinės prekybos pozicijų susilpnėjimą atnešė sumažėjęs amerikiečių darbininkų darbo našumas. Per paskutinius penkis metus darbininkų produktyvumas augo vidutiniškai 2.1% per metus, kas yra žemiausias augimas tarp svarbesnių pasaulio pramonės valstybių.

Tuo tarpu, sako Roche, darbininkų atlyginimai per paskutinius penkis metus augo vidutiniškai po 6% per metus. Rezultate įmonių išlaidos padidėjo 3.9% per metus. Darbo jėgos kainų padidėjimas buvo aukštesnis negu kitose pramonės valstybėse, išskyrus Kanadą. Dėl to Amerika nebegalinti užsienio parduoti savo gaminių.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Amerikos teisininkų draugija pritarė dviejų prezidento Nixono parinktų teisininkų kandidatūrai į Aukščiausiąjį Teismą. Abu teisininkai Rehnquist ir Powell pripažinti tinkamais tai vietai. Senato komitetas irgi pradėjo svarstyti kandidatų tinkamumą. Civilinių teisių taryba paskelbė, kad ji nepritaria prokuroro Rehnquist kandidatūrai.

♦ Šiaurinės Airijos valdžia paskelbė, kad policijai ir atsarginiams policininkams bus leidžiama visą laiką nešioti ginklus. Policijos pareigūnai š. Airijoje grasino streiku, jei nebus duotas leidimas apsiginkluoti.

♦ Atominės energijos komisija paskelbė, kad daug triukšmų sukėlęs Amchitkos branduolinės bombos sprogdinimas įvyks lapkričio 6-tą dieną, anksti rytą.

♦ Čikagoje mirė jaunas vidurinės mokyklos futbolininkas, sužeistas prieš dvi savaites rungtynėse.

♦ Benton Harbor, Ind., meru išrinktas negras, nugalėjęs 14 metų išbuvusį merą. Pastatius Benton Harbore plieno įmones, gyventojų rasinė sudėtis pasikeitė ir dabar negrai sudaro 63% gyventojų.

♦ Airijos karo laivai sugavo prekinį 400 tonų laivą, kuris gabeno ginklus airiams sukilėliams į šiaurinę Airiją.

Karo vargai neapleidžia nei senų, nei visai jaunų. Čia matoma pagėgėlių grupė turėjo palikti savo namus Kambodijoje, kur Pietų Vietnamo daliniai kausi į Hanojus atsitraus kareiviams.

KINIJOS DELEGACIJAI VADOVAUS UŽSIENIO VICEMINISTERIS CHIAO

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų sekretorius gavo iš komunistinės Kinijos dvi telegramas. Antradienį rytą buvo paskelbtas jų turinys. Kinija praneša Jungtines Tautas, kad į šią, 26-tą generalinę asamblėją ji greitai atsiųs delegaciją, vadovaujamą užsienio reikalų viceministerio Chiao Kuan-hua. Antrąją telegramą pranešė, kad nuolatinis Kinijos ambasadorium Jungtinėse Tautose ir jos atstovu Saugumo Taryboje bus dabartinis ambasadorius Kanadoje Huang Hua. Abi telegramos buvo anglų kalba, jas atsiuntė einas užsienio reikalų ministerio pareigas Chi Peng-fei.

Išrinktas naujas koptų patriarchas

KAIRAS. — Sekmadienį Egipte buvo išrinktas naujas Koptų Stačiatikių bažnyčios patriarchas, Aleksandrijos popiežius vyskupas Shenuda. Jis pakels kovo mėnesį mirusį popiežių Kyrollos VI-tąjį. Patriarcho vietai, po ilgų balsavimų, buvo likę trys kandidatai. Trys popiežiaus lapeliai su jų pavardėmis buvo įdėti į sidabrinę dėžutę, iš kurios vieną pavardę ištraukė jaunas egiptietis berniukas, užrištomis akimis.

Koptų bažnyčia atskilo nuo Romos 451 m. ir jos sekėjai net buvo paskelbti heretikais. Skillams įvyko Chalsedono bažnyčios taryboje dėl Kristaus prigimtinių aiškinimo. Koptai nesutinka, kad Kristus buvo dviejų prigimių: Dievas ir žmogus. Jų teologija aiškina, kad Kristus teturi vieną prigimtį, kurioje susilieja žmogiškumas ir dieviškumas.

Naujasis patriarchas yra buvęs Egipto kariuomenės majoras ir kovojęs Palestinoje prieš Izraelį. Jis yra 48 m., baigęs Kairo universitetą po 1948 m. karo ir vėliau tapęs koptų vienuoliu. Iš Aleksandrijos jis valdys koptus Egipte, Libijoje, Etiopijoje ir kitose Afrikos valstybėse. Apie 10,000 koptų gyvena ir Amerikoje. Egipte koptai sudaro 7% visų 34 mil. Egipto gyventojų.

Sovietų pramonės paroda Singapūre

SINGAPŪRAS. — Spalio 30 d. Singapūre sovietų užsienio prekybos viceministeris Kuzminas atidarė sovietų gaminių parodą, kurioje vyrauja traktoriai, žemės ūkio mašinos, dyzelinės mašinos ir elektros jėgainių įrengimai. Nors sovietai neskelbia, bet ši paroda skiriama ne vien Singapūriui, kuriam panašių gaminių nereikia, bet platesnei klientūrai: Malaizijai, Indonezijai, Filipinams ir Tailandijai.

Ši paroda Singapūre yra jau trečia. Prekybos ryšiai tarp sovietų ir Singapūro išaugo iki 50 mil. dol. per metus. Singapūras importuoja mašinas, tekstilę, popierių ir vaistus, o sovietai perka gumą ir kokoso alyvą.

Prekybos sutartis verčia sovietus pusę savo Singapūre gauto pelno laikyti bankuose Singapūre. Trečdalis tų sumų išleidžiamas už sovietų laivų taisymą ir kitus uosto patarnavimus Singapūre. Du trečdaliai eina Singapūro prekės pirkti. Sovietai perka batų, marškinių ir megztinių.

Sovietų skiriami eksponatai daugiausia Indonezijai, kuri per Singapūrą perka sovietų mediciną ir mašinas. Indonezijos

Saugumo Taryboje Kinija turės veto teisę, kartu su Sovietų Sąjunga, kuri tą teisę panaudojo virš 100 kartų, Amerika, Britanija ir Prancūzija. Šios penkios valstybės yra ir atominių bombų savininkės, korespondentų dažnai pavadinamos „Branduoliniu klubu“.

Viceministerio paskyrimas vadovauti JT delegacijai rodo, kad Kinija rimtai žiūri į savo uždavinius Jungtinėse Tautose. Ambasadorius Chiao yra 57 metų. Jis vakarų žurnalistams, diplomatams gerai pažįstamas. Jis gerai kalba angliškai ir vokiškai, o susikalba dar japonų, rusų ir prancūzų kalbomis.

Naujasis ambasadorius, baigęs Pekino universitetą, išvyko į Vokietiją, kur 1935 metais baigė Tuebingeno universiteto filosofijos fakultetą. Grįžęs namo, jis įstojo į komunistų partiją irėjo žurnalisto, partijos agitatoriaus, laikraščių redaktoriaus pareigas Hong Konge ir Chungkinge.

Ambasadorius Chiao dalyvavo Ženevos konferencijose 1954 ir 1962 metais. Jis yra buvęs ambasadoriumi Alžire ir šiaurės Korėjoje. Pernai mirė jo žmona, irgi aukštą Kinijos spaudos darbuotoja. Ambasadorius turi sūnų, vardu Paris.

Japonija pirks Amerikos lėktuvus

TKIJO. — Amerikos spaudimas Japonijai padėti Amerikai atitaityti užsienio prekybos balansą susilaukė japonų biznierių kritikos. Įvairūs JAV pareigūnai lankosi Japonijoje, jų tarpe Richard Allen, prezidento Nixono patarėjas užsienio prekybos reikaluose. Be jo Tokijo lankėsi buvęs izdo sekretorius Robert Anderson, Paul McCracken ir Ezra Solomon. — visi prezidento ekonominių reikalų patarėjai.

Japonų žinių agentūra Kyodo skelbia, jog Amerika spaudžianti Japoniją, kad ji pakeltų savo piniginio vieneto jenos vertę.

Skelbiama, kad Japonija nutarusi užsakyti Amerikoje F-5 karo aviacijos lėktuvus ir atide-danti planus statyti savo lėktuvus.

Japonijos biznio pasaulyje toks amerikiečių spaudimas laikomas nepateisinamu. Premjeras Sato yra verčiamas stiprinti Amerikos poziciją, verčiamas pakeisti iš deficito į perteklių Amerikos užsienio prekybos balansą.

♦ Kinijos vyriausybė pranešė, kad jos delegacija į Jungtines Tautas atvyks lapkričio 9 d.

guma per Singapūrą patenka į Sovietų Sąjungą, kuri su Indonezija po nepavykusio komunistų perversmo labai mažai prekiauja.

ZINIOS ZINELES IŠ CLEVELANDO

Netekome garbingo veikėjo

Netikta vietos lietuviškąją visuomenę, bet ir visus Amerikos tautiečius giliai sujaudino žinia, kad š. m. spalio mėn. 20 d. po ilgesnės ligos pasimirė žinomas visuomenininkas, rašytojas ir žurnalistas Kazys Karpis. Pasimirė sulaukęs 76 metų amžiaus. Neabejotinai jo mirtis iš mūsų tarpo išplėšė dar vieną aktingesniųjų lietuviškosios visuomenės veikėjų, ilgmetį lietuviškosios spaudos darbininką ir jo kūrėją ir nepildantą kovotoją už mūsų tautos didžiulius siekimus.

Čia, Clevelande, K. Karpiaus vardas yra labiausiai susijęs su "Dirvos" laikraščiu. Šį laikraštį K. Karpis redagavo ir tvarkė net ištisus keturius dešimtmečius. "Dirvoje" jis yra paskelbęs nesuskaitomą daugybę savo straipsnių įvairiausiomis temomis. Šalia "Dirvos" Karpis yra parašęs virš 40 dailiosios literatūros knygų. Iki pat savo mirties Karpis aktyviai dalyvavo Lietuvių Kultūrinio Darželio organizacijoje. Šis darželis yra dalis bendrojo tautinių darželių kompleksų ir savo originalumu ir pačia idėja yra, tur būt, unikumas visame pasaulyje. Politinė savo veikla Karpis jaunas būdamas pradėjo AL Tautinėje Sandaroje, bet vėliau susirio su Tautine Sąjunga ir buvo vienas iš tos sąjungos organizatorių. Taip pat visą amžių aktyviai veikė Susivienijime Lietuvių Amerikoje.

Ilgus metus gyvendamas Clevelande ir plačiai veikdamas visose bendrinės organizacijose, vėlenis susidraugavo su visokių pažįturų, įvairaus amžiaus ir išsilavinimo tautiečiais, o kasdieniniuose tarpusavio santykiuose būdamas ramaus ir santūraus būdo buvo visų labai mėgiamas ir gerbiamas.

Tad ir nenuostabu, kad spalio mėn. 24 d. Jakubis laidotuvių namai net nebeapėgė sutalpinti vi-

šos didžiulės lietuvių minios, kuri jau senokai matytu gausumu suėjo paskutiniam atsisveikinimui.

Į laidotuves iš Čikagos atvyko Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas ir Alto vicepirmininkas Teodoras Blinstrubas. Jis ir pasakė prie karsto pagrindinę kalbą, plačiai ir vaizdžiai apibūdindamas Karpiaus asmenybę ir išryškindamas svarbesnius biografinius faktus bei vėlonio darbus ir nuopelnus lietuvių tautai. Be jo, dar žodį tarė senosios lietuvių emigracijos veikėjas ir Karpiaus amžininkas J. Sadauskas ir St. Barzdukas. Gausus visų Clevelande veikiančių organizacijų atstovų ir vadovų būrys pražygiavo pro karstą, išreikšdami savo organizacijų narių liudėjimą ir užuojautą likusiems gimnaitėms. Visų atsisveikinimo iškilmų metu prie karsto stovėjo studentų neolituanių uniformuota garbės sargyba. Šias atsisveikinimo iškilmes pravėdė Juozas Stempušis.

Iškilmų metu kelias giesmes ir patriotines dainas pagiedojo Čiurlionio meno ansamblio mišrus choras muz. A. Mikulskiui diriguojant. K. Karpis buvo širdingas šio meninio ansamblio rėmėjas, garbės narys ir labai daug prisidėjo prie ansamblio atgimimo ir šį kraštą bei jo narių įkurdinimo Clevelande.

Šauni Grandinėlės puota

Spalio mėn. 23 dieną tautinių šokių "Grandinėlės" ansamblis surengė Trejinių balių. Taip ir nežinau, iš kur tas toks savotiškas balius vardas yra kilęs, kaip Clevelande atsiradęs ir su kokiomis mūsų tautinėmis tradicijomis jis yra susijęs, tačiau pats vakaras praėjo tikrai labai šauniai, linksmai ir apsidainikavo visokeriopu pasisekimu. O jau tų žmonių, žmonių tiesiog liūlietė priiliūvavo į šv. Jurgio parapijos salę. Atrodė lyg kokie patys didieji atlidai... Ne tik viša salė buvo pilnutėliai užpildyta, bet ir visi jos visi pakra-

Juozas Janušis (dešinėje) kalbasi su "Naujienu" bendradarbiu (kairėje), viduryje Vytautas Janušis.

čiai knibždėte knibždėjo jaunais, senais ir pusamžiais šokių entuziastais.

Visa salė švytėjo puikiai ir labai skoningai išdabinta menininko P. Maželio sumanumu ir darbu. Toje puosnioje salėje, kiek dar vietos sąlygos leido, "Grandinėlės" šokėjai pašoko kelis naujus jau grynai saloniinio stiliaus šokius, kurie tikrai puikiai derinosi su visa puotos nuotaika. O po to į programos atlikimą įsijungė ir dalis svečių. Juos visus "Grandinėlės" vadovas Liudas Sagys pamiklino trejinių šokiui pašokti. Visa puota praėjo labai linksmai, nuotaikingai ir paliko malonius prisiminimus tiek patiems rengėjams, tiek ir visiems svečiams.

Naujas clevelandietis J. Janušis

Šiomis dienomis iš Pensilvanijos į Clevelandą persikėlė gyventi nuolatinis "Naujienu" skaitytojas Juozas Janušis. Jis apsigyveno savo vyresnio brolio sūnaus Vytauto Janušio šeimoje ir tikisi savo sūnėno šeimoje ramiai ir jaukiai leisti savo pensininko nerūpestingas dienas.

Juozas yra vienas gausios ir garbingos Januškių šeimos palikuonis. Jo brolis Jonas buvo žymus Lietuvos politikas, seimo narys, nepaprastas kovotojas už demokratiją ir didžiulias žmogiskumo idėjas. Jonas savo paskutiniąsias gyvenimo dienas praleido šioje žemėje ir gyvendamas Bostone redagavo iki pat savo mirties "Keleivio" laikraštį. Viso Januškių šeimoje buvo šeši broliai ir penkios seserys. Juozas Janušis yra gimęs Viekšnių apylinkėje, kur jo tėvas turėjo ūkį. Vėliau mokėsi Šiauliuose ir pagaliau, kaip ir daugelis mūsų to meto jaunikių, nenorėdamas ilgus metus tarnauti rusiškajam caro kariuomenėje, 1918 metais patraukė jau gerokai giliai mūsų pirmųjų emigrantų pramintais keliais į šią laisvų ir aukso šalį ir pirmiausia pasiekė Baltimorę. Kiek pagyvenęs Iowos valstybėje, persikėlė gyventi į Alentown, Pa., kur ir praleido didesnę savo amžiaus dalį.

J. Janušis pirmuosius savo emigrantinio gyvenimo metus gerokai pavargęs plieno pramonėje ir mėsinėse, pagaliau nutarė pramokti virėjo amatą. Ir pagaliau net keliasdešimt metų buvo pirmos eilės ir pačių didžiausių restoranų vyriausiu virėju — šefu. Virtuvės šefo pareigos didesniame restorane yra surištos su didele atsakomybe ir reikalauja prigimtų administracinių gabumų bei ilgo patyrimo. Janušis šias visas pareigas visada gražiai atliko, nes pasirinkti darbą mėgo ir todėl visada buvo labai gerai vertinamas tiek restoranų administracijos, tiek ir visų bendradarbių. Anot Janušio, ši profesija yra įdomi, patyginamai pelninga ir gerų virėjų visada yra labai didelis trūkumas, tad nuostabu, kad mūsų tautiečiai taip mažai domisi šiuo verslu.

Nuo pat atvykimo pirmosios dienos J. Janušis palaikė ryšius su lietuviiais ir lietuviškomis organizacijomis, domėjosi lietuvių tautine veikla ir ypatingai rėmė lietuviškąją demokratišką spaudą. Nuo pat pirmųjų dienų yra ištikimas "Naujienu" skaitytojas ir rėmėjas. Yra ilgametis

SLA narys ir priklauso 342 kuopai, Easton, Pa., daug prisidėjo prie lietuviškųjų namų įkūrimo, tik galia, kad šiuo metu šie namai yra patekę į pragaistingas rankas ir praktiškai yra likvidavimo stadijoje.

Nuolat skaitydamas lietuvišką spaudą ir dalyvaudamas lietuviškoje veikloje Janušis yra išlaikęs labai gražiai lietuvių kalbą, kuri dar ir šiandien jo lūpose yra papuošta gryną būdinga žemaitiška tarme.

J. Janušis yra tikrai labai malonaus būdo, labai draugiškas, jautrus ir širdingas, kiekviena pasikalbėjimo minutė praleista su šiuo mūsų tautiečių paliko pačius maloniausius prisiminimus.

Jaunystėje Janušis svajojo iš tėvų žemės atsigabenti ir sau mylimą gyvenimo draugę, ir skaudžiai išgyveno, vėliau sužinojęs, kad jos kelionė pasibaigė tragiškai: ji paskendo Atlanto drauge su ja gabenusiu laivu.

Reikia tikėti ir širdingai linkėti, kad Juozas greitai pritaps prie gasaus clevelandiečių būrio ir patogiai įsikurs mūsų kolonijoje.

J. Dgl.

Sovietų Rusijoje kaip okupuotoje Lietuvoje

Eugenijus Jevtusenko, pargarsėjęs rusų poetas, pakviestas vengrų rašytojų draugijos, savo kalboje Budapešte pasakė, kad sovietuose jo raštai yra išleidžiami ko mažiausiais tiražais. Pavyzdžiui, jo paskutiniame leidiniui "Baltas sniegas sniega" iš anksto buvo gauta pusantro milijono knygos prenumeratorių, bet spausdinti leista tik 60,000 kopijų. Poetės Bella Achmadulina poezijos rinkiniui prenumeratorių užsirašė 250,000, bet knygos leista spausdinti tik 20,000.

Visiškai kaip okupuotoje Lietuvoje, kur geriams veikalams leisti okupantai duoda leidimus vos kelioms tūkstančiams, bet komunistinės makalaturas spaudžia šimtais tūkstančių...

Savo namų vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiame vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas, patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų sumaišymas gali būti fatališkas. Patikrinti, kokius vaistus trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiame neįkeltumui pasiruošęs.

NAUJIENAS
Lietuvių laikraštis ir savaitinis
NAUJIENAS

KUR SENGVEJE LIETUVIŲ GYVENTA

Vakary Lietuvos lietuvių senoviški trobesiai Oltyno apylinkėje

Varšuvoje leidžiamame lietuvių laikraštyje "Aušra" Nr. 17 (rugsejo mėn.) A. Lukošius pateikia du prūsiškai-žemaitiškų pastatų pavyzdžius, randamus skanseno muziejuje Oltinke.

A. Lukošius rašo:

Prie Oltinko, Oltino vaivadijoje, senojo prūsų teritorijoje, vokiečiai įkūrė skanseno muziejų. Dabartinės Lenkijos valdžia su dideliu pietizmu globoja jau beveik išnykusią senąją statybą, senąją liaudies meną. Su dideliu malonumu reikia pažymėti, kad šiame muziejuje yra saugomi ir žemaitiškų liaudies meistrų statyti pastatai. Šioje fotografijoje matome seną žemaitišką trobą ir svirną, dar kitaip vadinamą klėtį, kurioje buvo laikomi aruoduose grūdai. Čia pat buvo girtos jiems malti. Antrame gale buvo laikomi linai ir staklės būdavo išmontuojamos ir pakabinamos pastogėje ant svirno sienos.

Svirne dar būdavo kambariukas skirtas "šeimynai" — taip būdavo vadinami samdiniai. Kartais net ir šeimininko dukterėdavo savo miegamąjį kambariuką svirne, kas yra apdairuota ne vienoj liaudies dainoj

pririšęs žirgėlį prie rūtų darželio, pasibeldžiau į margai dažytas svirno duris". Pravažiudamas būtinai užsuk į Oltinko skanseno muziejų, pabelsk į duris, ir graži mergina atidariusi duris, pakvies Tave apžiūrėti ne tik svirnėlį, bet ir seną karčiamą, nuostabią gražią bažnytelę, vėjinį malūną ir daug įdomių dalykų. Garantuoju, būsi sužavėtas!

A. Lukoševičius

Klėtis arba svirnas

Apie Oltyną rašoma Lietuvių Enciklopedijos XXI t. 99 psl.: Olsztyn, vok. Allenstein, Rytų Prūsijos pietinės dalies (Mozirų) mst., nuo 1945 Lenkijos ad-

Namų savininkai rūpinasi

Cicero, Ill. — Chicagoje ir Cicero namų savininkai susirūpinę ateitimi. Šių metų lapkričio 9 dieną įvyks svarbus Cicero lietuvių namų savininkų susirinkimas. Vyrai ir moterys tą dieną 7:00 val. vakaro turėtų ateiti į 1500 S. 49th Avenue ir pasiklausti svarbių žinių apie visos kolonijos reikalus. Iki šio meto Ciceroje buvo ramybė ir tvarka, bet miesto bujojimas priklausau nuo namų savininkų. Jau plinta įvairiausi gandai, o susirinkime galėsite atskirti pelus nuo grūdų. Budėkime ir laikykimės vieningai.

Kazys P. Deveikis

Gyvenamasis namas

Where has all the money gone?

It just goes.

You shake your head.

You see it slip out of your hands and you worry.

Instead of worrying, why not do something about your money? Save some. Painlessly.

Join the Payroll Savings Plan where you work.

Your money will add up faster than ever before, because now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds. Now E Bonds pay 5 1/2% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra 1/2%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

Get a grip on your money the Payroll Savings way. It's an easy way to see your money grow instead of go.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember, Bonds are a good way to save.

Take stock in America. Now Bonds pay a bonus at maturity

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

GEROS DOVANOS

Šios knygos parduodamos dabar "Naujiene" su didelėmis nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštais viršeliais tik \$2.00.

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONĖS. Kelionės po Europą išpildžiai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50.

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsilykus čekį arba money order.

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujiene.

Liudas Dovydenas, MES VALDOYSIM PASAULĮ. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliuda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbių ir tilių statytojų su sovietais sukeltų mitų miglose apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaipa 3 dol.

Jurgis Gliuda, AGONIJĄ. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragiškose dienose.

Stefanija Rūkienė, GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiai, klasiku stiliumi apie sunkią pavertę lietuvių dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausiems garsiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 528 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie lietuvių kėlimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klastingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPÜDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTOJ LIETUVOJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKŲJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išpildžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELŽINĖS UZDANGOS. Autoriaus pastaboma neapgauna įturiu ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maželis, VINČAS KRĖVĖ SAVO LAISKIUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie lietuvių kultūrinį gyvenimą. Skurdži tremtis ji nepalėnė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau jukingi. Pastiguokime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS, 52 psl., \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridodant čekį ar piniginę perlaidą.

Pastabos apie spalyje išėjusius žurnalus

Rugsėjo 1 Laisvė

Naujasis LFB politikos žurnalas 1 Laisvė numeris, paženklinas skaičiais 52 (89) ir rugsėjo mėnesiu, skaitytoją pasiekė spalio pradžioje.

Idemėnėji šio numerio straipsniai yra Stasio Zymanto "Birželio testamentas", Jurgio Gliados "Tylioji rezistencija", Stasio Lozoraičio, jr. "1941 metų sukilimas". Žurnalo gale paaiškėja, kad du pirmieji iš čia minėtų buvo kaip referatai skaityti 1971 m. balandžio 24-25 dienomis LFB Antrajame politinių studijų savaitgalyje Los Angelese.

Kiekvienam 1 Laisvė numeryje ieškau straipsnio ar straipsnių, kuris ar kurie būtų verti išskirtinio dėmesio. Radau vieną tokį ir čia. Ogi K. Petkaus "Informacijos problema Lietuvos laisvinime". Kodėl K. Petkaus straipsnį sau "premijavau"? Todėl, kad autorius labai ramiai ir labai blaiviai apžvelgia visus savųjų ir svetimųjų informavimo šaltinius ir kad visiems parodo vienodo objektyvumą. K. Petkus aprašo, kaip informuoja Vilkas, Alta, pasiuntinys ir konsulatą, Lietuvos Bendruomenę, Lietuvos Vyčią, ACEN'as ir BATUN'as bei kelios kitos organizacijos. Tiems, kurie isteriškai šaukia, jog Vilkas, o ypač jau Alta, "nejudina, ne pirsto", K. Petkus įrodo, jog jie kalba netiesą. Man minimas straipsnis yra sąžiningo, bešališko žurnalizmo pavyzdys. Įpratus vis skaityti vienos krypties

1 Laisvė žurnalo kritiką, K. Petkaus straipsnis ne tik autoriui, bet ir žurnalo redaktoriui suteikia nemažai orumo. Gerai ir tai, kad Red. nekaišiojo nosies į straipsnio vidų, gale tik pridėdamas, jog straipsnis yra diskusinis.

Klasiškas pavyzdys kaip reikia rašyti yra P. Red. pašnešys su JAV LB informacijos komisijos pirmininku Leonardu Valiuku, pavadintas "Nemaža atsiekta, daugiau siektina". Apie bene dvejis metus veikusios informacijos k-jos darbus užklaustas, štai kaip paklaustasis nusėka: "Laimėjimai dideli. Informacijos komisija atsiėkė šiame darbe šimteriopai daugiau, negu kad VLIK'as ir ALT-ba kartu (m. p., A. N.)". Ir už keleto klausimų, vėl pakalbintas apie kitų institucijų darbą svetimųjų informavime, atsakinėtojas nė nemirktelėjęs beria: "ALT-ba bent šiuo metu nė pirsto nepajudino tam darbe (m. p., A. N.)". Gailla popieriaus, ant kurio tokie atsakymai surašyti!

Skirtingose žurnalo vietose akis bado žodžio tesėti su nosine rašymas: tesėti, netesėti, ištėsėti. Kas gi čia dabar redaktorių pasivaidino?

Rugsėjo Aidai

Skaitytoją pasiekė irgi jau spalyje, mano namus pačiame spalio vidury. Vadinasi, ir po vasaros atostogų, kada buvo proga pasivyti, žurnalas vėluoja. Tai šių metų Nr. 7, iš dešimties pažadėtų. Sunku tikėti, jog dar

Kalifornijoje 1965 m. susikūrė "Buffalo Soldiers" raitelių grupė, sudaryta vien iš negrų. Tuoj po Amerikos civilinio karo buvo įsteigti du JAV kavalerijos pulkai, 9-tas ir 10-tas, kuriuose kareiviai buvo negrai. Jie buvo siunčiami kovoti su indėnais.

trijų numerių iki N. Metų susilauksime.

Labai įdomus šiame numeryje Antano Paškaus straipsnis apie vadinamą aukštųjų psichologiją ir jos kūrėją, Austrijos žydą Viktorą Franklį (str. pav. "Aukštųjų psichologija"). Autorius sugretina Sigmundą Freudą, psichoanalizę su Franklio logoterapija ir pastarąjį, kaip dviasios, arba "trečiojo aukšto" psichologiją duoda daug pirmumų. Kad ir akademinio stiliaus, atidžiai skaitant straipsnis įkandamas kiekvienam. Bet kieno gi nuotrauka prie straipsnio pridėta? Paškaus, Franklio, ar gal būt, ir trečio daugelį kartų minimo, Freudo? Argi sunku buvo po nuotrauką pavarde pažymėti?

"Politika ir menas dabartinėje vokiečių literatūroje" yra Rimvydo Šližo straipsnis, kuriame kalbama apie keletą iškilusių Vokietijos rašytojų, kurti pradėjusių jau po antrojo pas. karo. Šiuo straipsniu turėtų susidomėti visi, kurie Vokietijoje studijavo ir kalbos dar nepamiršo. Ten esama literatūros, apie kurią jau čia nieko nežinome.

Man kraują gerokai užjudino Vlado Jakubėno Ketvirtosios Dainų šventės recenzijos skaičiai. Apie suaugusių skaičius jis rašo: "Choristų IV dainų šventės jungtiniame chore galėjo būti 750-800 (spaudos žiniomis mis apie 950)." O apie mažųjų dainininkų choro skaičius, šitaip: "Vaikų choras, sudaręs programos vidurinę dalį, subūrė apie 600 gerai paruoštų dalyvių". Visi skaičiai pabrūkšti mano.

Šių metų liepos 17 ir 18 dienų Naujienose buvo mano reportažas, kurio jau pats pavadinimas turėjo sudominti asmenį, Aidams dainų šventės recenziją ruošiantį. O pavadinta buvo šitaip: "Dainų šventės parašė: skaičiai, įspūdių, pastabos". Kaip prieš penkerius metus Trečiojoje, taip ir šimtet Ketvirtosioje Dainų šventėje aš choristus suskaičiavau. Tiesiai, galima sakyti, i kiekvieną jų pirstu dūdamas. Ir radau, kad jungtiniai-

me suaugusiųjų chore dainavo 388 (trys šimtai aštuoniasdešimt aštuonios) moterys bei 246 (du šimtai keturiasdešimt šeši) vyrai, taigi 634 (šeši šimtai trisdešimt keturi) asmenys. Kadan- gi vora į estradąėjusius choristus buvo labai lengva skaičiuoti, tai čia duotam oficialiam skaičiui galiu leisti 10 (dešimties) paklaidą (plius-minus). Mažųjų radau tarp 685 ir 699, tad, oficialiai, 692 (šešis šimtus devyntiasdešimt du) su 20 (dvidešimties) leidžiama paklaida. Bet kuriuo atveju, Ketvintojoje Dainų šventėje vaikųčių dainavo didesnis skaičius, negu suaugusiųjų. Gerbiamo Profesoriaus V. Jakubėno skelbiami abstraktūs, apvalūs skaičiai po trijų mėnesių po dainų šventės, yra tikras nesuapratimas. Ateities Amerikos lietuvių kultūros istorijos rašytojui bus labai sunku susigaudyti toje išpūstų skaičių abstraktybėje.

Skyrius "Mūsų buitje", kuriam šiame numeryje skirta kuo ne penki puslapiai, yra visada labai abejotinos vertės. Įsivaizduoju, kiek laiko suėda redaktoriui tokios gausybės pavardžių bei datų susiejimas. Kam? Kad kiekvienas Aidų skaitytojas, jau apie viską skaitęs keliuose laikraščiuose, dar ir vėl tą patį faktą sau pasikartotų? Ar gal manoma, jog yra dar ir tokių, kurie skaito Aidus, bet neskaito kitų laikraščių? Deja, jeigu jau kas Aidus skaito, tai skaito ir dienraščius, ir savaitraščius. Kultūriniai žurnalai labiausiai priletuviškai elementui yra deikate-sas, desertas, kurios niekas nevalgo nepapildytas. Antra vertus, kad ir šimtai pavardžių toje "buitje" suminima, visų vietiek neįstengiamas surinkti ir kai kam palieka tik kartumą. Pavyzdžiui, sukaktių skyriuje, minimi asmenys net tik 50 metų sulaukę, o šių metų pradžioje sulaukusi 60-ties viena įžymi dailininkė, Sibiro tremtinė, partizaninių kovų herojė, dabar Kanadoje gyvenanti, nebuvo prisiminta nė vienu žodeliu. Būtų labai gerai, kad tie keli puslapiai būtų paskirti, sakysime, kad ir poezijai. Kad ir ne naujai, kad ir iš rinkinių. O geros poezijos pasirinkimas — kad ir šimtui metų.

Būtų galima Aidus ir daug pakritikuoti. Būtų galima juos daugiau ir pagirti. Aplamai kalbant, esame laimingi tokį žurnalą turėdami ir vargas būtų jo netekus.

Ir... liepos Akiračiai

Ak, liepos Akiračiai! Užpuoliau Santaros-šviesos suvažiavime vieną iš jų redaktorių, tai kaip bulius įsirežė. Kas, sako, blogo, kad tris mėnesius su data vėluojama? Kas gi gero iš Look ir Life žurnalų datavimų, kai jie

mėnesių pirmyn apgaudinėja? (Iš tikro Look, jau dabar miręs, tik 2 savaites pirmyn rašydavosi, o Life — tik apie savaitę). Ar Akiračiai nepasirodo kas mėnuo? Ar duoda pasenusių medžiagą?...

Tegu jie, redaktoriai, stojasi piestu begindami, o skaitytojai šiaušiai ir šiaušis, kol tas praiektas atsilikimas nebus išlygintas. Ar pasenusi medžiaga? Žinoma! Neabejoju, kad jie norėtų apie praėjusią dainų šventę, norėtų apie kultūrinius suvažiavimus, bet turi laukti po 3-4 mėnesius, kol data leis. Užtektų gi per tris ar keturius numerius perskomi ir tik trumpas redakcijos pastebėlės, kad, va, susitvarkėme.

Taigi, liepos Akiračiai atėjo spalio vidury. Nustebau, kad šis numeris politikos kaip ir neturi, jei neskaityti Voltero-Davies apsikeitimo laiškais ir V. Rasteno "Varžybų dėl kevalo". Bet ir abu minėti dalykai nėra piktybiniai. Nebent politinių veiknių žmonės būtų nemalonūs jau pats Voltero "kišimas nosies kur nereikia".

Du su viršum didelio formato puslapių užima Čiurlionio ansamblio Pietų Amerikoje viešnagės reportažas. Perduotas labai gyvai, pasikalbėjimų formoje. Paminomis kalba Alfonsas Mikulskis, Ona Mikulskienė, Rytas Babickas ir... Atsiprašau, ne užgirdau pavardės. Kas kalbina ansamblio vadovus? Deja... Labai prasto skonio anonimiškumas.

Kita įdomybė, tautinių šokių mokytojų išsikiptina ir ant sienos prisiklijuotina, Marijos Baranaitės - Grėbliūnienės, Australijoje gyvenančios, Kultūros Baruose paskelbtas straipsnis "Tautinių šokių renesansas". Parašyta tokiu lengvu stilium, taip įdomiai, aiškiai ir sklandžiai, kad beskaitydamas tisiog nori šokti...

Pavergtoje Lietuvoje išleista Kazio Almeno romaną "Šienapiūtė" recenzuoja du neiliniai kritikai: Rimvydas Šilbajoris ir Titas Alta. Iš pereinamo numerio čia baigiama intriguojanti A. Pociaus apyskaitė "Žilasis brolis". L. Dambriūnas, faktais operuodamas, atremia Kosto Korsako puolimą į Laisvę žurnale ir vadiną tai raganų medžiokle ("Raganų medžioklė tebevyksta"). Drausmės sargyboje, šalia riebaus buldogo, dabar

pastatomas Naujosios Vilties redaktorius dr. Jonas Balys. Iš birželio 23 d. Dirvos perspausdydavosi, o Life — tik apie savaitę). Ar Akiračiai nepasirodo kas mėnuo? Ar duoda pasenusių medžiagą?...

Ir spalio Laiškai Lietuviams

Va, bent vienas žurnalas, kuris nevēluoja. Pasakyta, kad spalio, ir spalyje jį skaitome. Jame randame visko po truputį ir visiems: filosofiškas Felikso Jucevičiaus "Žvilgsnis į meną", blaivus ir taiklus Pr. Razmino susitikimas su emigracinėmis problemomis ("Ar teisinga kryptimi einame?"); labai naudingas, aktualus, informuojantis straipsnis apie etninių grupių padėtį ir siekius šiame krašte ("Žygiai etninių grupių klausimu"); R. Petkevičiaus pasakojimas apie jį palietusius stebuklus; J. Venckaus, S. J. labai lengvo turinio, pamokslaujantis straipsnelis "Vėdės vyras ir ištėkėjusi moteris". Ir vienos knygos recenzija. Ir trupinėliai iš gyvenimo tėvynėje. Ir "geltonosios spaudos" kilmės išaiškinimas. Ir iš kur "krokodilo ašaros". Ir, svarbiausia, gerai tvarkomas gimtosios kalbos skyrius. O iliustruotas šis numeris,

išskyrus gal viršelį, nepaprastai puikiais P. Rauduvės grafikos darbais.

Trumpai ir aiškiai kalbant, labai geras žurnalukas. Nebe Sv. Pranciškaus Varpelio tipo. Nebijantis jokių problemų, kartais ir kontroversijos, kurios šiame numery, tiesa, neradau.

Bus "etninė policija"

Deton Brooks, Human Resources departamento komisio-nierius, pradėjo žygius rekrutuoti ir apmokinti 500 vyrų į policininkus iš etninių arba tautinių mažumų grupių, taip, kad miesto policijoje būtų dar daugiau negrų ir policininkais būtų skiriami portorikiečiai, indėnai, meksikonai ir kit.

SKAITYK PATS IR PARAGING KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė, apie senus laikus. Kai aityrai ir laumes Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kryptavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemėčių mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVI. NUKES, 34 psl. su 8 apsakymais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIŠKELIS, pasakė mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1,50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1,80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ, 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingas laumes Tėvų žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainą 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1,00.

6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų 8-gos premijuota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Standikaitės iliustracijos, 186 psl., kainą 2 dol.

7. Juozas Švelstas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3,00.

8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Iliuoti padavimai, legendos ir pasakos — pusė knygų, pusė žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiliu aukštyn.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlo iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuoti vaikams perkamas dovanas — pusė knygų, pusė žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiliu aukštyn.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių naujų mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Įsteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų. Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūdiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year, other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Neik su velniu riešutauti

Sena lietuviška patarlė liepia neiti su velniu riešutauti. Ne tik riešutų nerasi, bet miške dar paklysi. Jeigu kuris įsivaizduoja, kad renka riešutus, tai parėjęs namo pamato, jog tai būta tikrai akmenukų.

Vyresnio amžiaus lietuviai su velniu neina riešutauti, bet mūsų tarpe yra keli jauni intelektualai, kurie ištisė velniui ranką ir nutarė pabendraudami. Jeigu tie intelektualai nebūtų tinginiai ir pastudijuotų bent netolimą praeitį, tai su bendradarbiautojais ryšių neieškotų. Bet jie nenori net su savo tėvais išsikalbėti ir patirti, kodėl jie bėgo iš gimtinio krašto. Jie "daugiau žino". Kuriam galui jiems reikalingas tėvų patyrimas ir išgyvenimai?

Su velniu išėjo riešutauti netikrai Tysliavienė, bet ir svarbiausias josios bendradarbis Girkakalis. Niekas nemano, kad Girkakalis būtų komunistų partijos narys. Neatrodė, kad ir Tysliavienė priklausytų komunistų partijai. Bet jėdū išėjo bendradarbiauti. Girkakalis stengiasi paveikti Amerikoje atsiradusius lietuvių intelektualus, o Tysliavienė spausdina jo išvedžiojimus.

Girkakalis nepritaria visiems imperialistinės sovietų Rusijos politikos vingiams. Jis kartais net ją pakritikuoja ir patams spausdina šiuos būti atsargesiems. Tysliavienė nariai raudina patams rašinius, nes jie reikalauja seniems skaitytojams apraminti. Niekam ne paslaptis, kad Tysliavos redaguotą savaitraštį skaitė labai tautiškai nusiteikę Amerikos lietuviai. Jie buvo pasipiktinę lietuvių pavergimu ir jos įjungimu į Sovietų Sąjungą.

Bet į balą puolęs sausas nekelsi. Velniui atkišęs vieną nykštuką, nepajėgsi ištraukti rankos. Sovietų imperializmui nepritariantis ir net nuo komunistų pabėgęs Girkakalis, pats to nepajutęs pradėjo Amerikos lietuviams piršti Vilnį. Tysliavienė, pasikalbėjimuose pati nuo komunistų atsirubėjęs, tautiškai nusiteikusiems savo skaitytojams spausdina Vilnį rekomenduojantį Girkakalio rašinį.

Girkakalis, norėdamas pagirti prieš porą metų Amerikoje pasisukinęsį Juozą Lingį, patarė skaityti Vilninį siūniamus Lingio straipsnius. Lingio rašiniuose nėra nieko, ko savo kraštą ir praeitį pažįstantis lietuvis nežinotų, bet Girkakalis, norėdamas įsitemkti naujiems savo bendradarbiams, Vienybę skaitantiems tautiečiams, pa-

NERAMIOS KAPINĖS

Toronto leidžiamų Tėviškės Žiburių redaktorius, patalioje Chicagoje plačiai išsikėlęs ir suspažinęs su Lietuvių šv. Kazimiero kapinių byla, š. m. rugpjūtio 5 dienos numerio tuo reikalu parašė idomų įrašų. Jis pavadina "Neramios kapinės" Katalikiškoje JAV spaudoje panašius samprotavimus ir su žiburiu nerasi, todėl ir sudarome progą platesniame Amerikos lietuvių sluoksniams susipažinti su kun. Pr. Gaidos keliomis mintimis.

Ramiaušie žmogui vieta, rodos, turėtų būti kapinės. Tačiau nulyta visos gyvenimo audros, išsilygina aštrumai, nurimsta kovos. Deja, nevisur taip yra. Pvz. Chicago lietuvių šv. Kazimiero kapinės tokia ramybe nepasižymi. Jose atsirado triumfingos mašinos, dėl jų sukilo būriai gyvųjų protestuojančių prieš nepagarbią mechanizaciją, nulietuvinimą, prieš tradicinį papročį ramybės nepasižymi. Jose atsirado triumfingos mašinos, dėl jų sukilo būriai gyvųjų protestuojančių prieš nepagarbią mechanizaciją, nulietuvinimą, prieš tradicinį papročį ramybės nepasižymi. Jose atsirado triumfingos mašinos, dėl jų sukilo būriai gyvųjų protestuojančių prieš nepagarbią mechanizaciją, nulietuvinimą, prieš tradicinį papročį ramybės nepasižymi.

Stebintiems šių kovų ir savi- kovą išskyla dvejopa lietuvių religinių institucijų paskirties cijoje, o polemika spaudoje nesamprata. Vieni mano, kad

taria užsiprenumeruoti Vilnį. Savo rašinėlio esmę jis su- traukia į šitokią baigiamą paragrafą:

"Lieka labai nemalonas pasirinkimas: arba — J. Lingio istorijomis nesidomėti, nuduoti išmoningus ir "patriotizmu" verstis toliau, arba — į prastutę pripilti švento vandens ir pabandyti nuprausti velnią. Mano patarimas — prausti velnią, praneumroti Vilnį". (Vienybė, 1971 m. spalio 15 d., 2 psl.).

Jeigu kam nors dar kiltų abejonės, ką Girkakalis rekomenduoja ir kur Vienybė vairuoja, tas pats Girkakalis tame pačiame puslapyje, tik keliomis eilutėmis žemiau atmušė po pasaulį vandravojusiam Tysliavienės "sūnui palaidūnui" Juozui Antrajam atvirą laišką, kuriame lietuviams rūpimu klausimu jis šitaip pataria:

"Mano prašymas ir linkėjimas — būk dideliu įvykiu ir Vienybė. Matai, Juozai, kad iš visų lietuviškų laikraščių Vienybė ryškiai skiriasi. Tai maždaug įvykdyta linija, kurią savo gyvenimo gale nubrėžė Tysliava Juozas Pirmasis, poetas ir šiaip labai vertingas žmogus". (Ten pat.).

Iki šio meto vienas kitas tikrai spėjo, kurią liniją savo gyvenimo gale nubrėžė Juozas Tysliava Pirmasis, bet niekas, neturėdamas tikslų duomenų, nediršo to tvirtinti. Tuo tarpu šiandien Girkakalis tai viešai pasakė, o Tysliavienė, nepaabejojusi ir neparaudusi, Vienybėje atspausdino.

Mes vis dėlto abejojame, kad Tysliavos nubrėžta linija būtų lūžusi tokiu kampu. Vienybės skaitytojams Vilnės praneimuotis jis vis dėlto nepatartė. Tysliava buvo surinkęs tuščias terbas riešutams rinkti, bet jis vis dėlto taip giliai į mišką nediršo lįsti, kaip tai yra padaręs Girkakalis su Tysliavene.

ateivijos religinių institucijų, kaip parapijos ir kapinės, paskirtis yra grynai religinė — patarnauti žmonėms jų kalba, kol ji reikalinga, o paskui pereiti į vietinę kalbą bei integruotis į vietinę sistemą. Kitą gi nuomonę, religinės tautinių grupių institucijos turintys platęsią misiją — prabilti žmogų ne tik jo gimtąja kalba, bet ir jo galvosenai, jausenai, jo kultūrai, integruoti jo tautinį gyvenimą krikščionybėn, o ne į sunaikinti. Pirmoji nuomonė būdinga Amerikos hierarchijai, turinčiai daugybę tautinių grupių parapijų. Tos institucijos jiems tėra pereina, moji pakopa į amerikini gyvenimą. Apie ateivių tautinės kultūros puoselėjimą jie nenori girdėti — tokią linkmę laiko nacionalizmo apraška. Priešios laikysenos šleisai jau Amerikoje gimusių tautinių grupių kunigai, jų tarpe ir dalis lietuvių. Jiems žymiai lengviau supranta hierarchijos užimtoji pozicija. Antrajai nuomonei atstovauja ne tik naujieji ateiviai, bet ir samoningieji čiagimiai. Jiems lietuvių religinė institucija turi dvejopą paskirtį — religinę ir tautinę. Religija negali išeiti prieš tautybę, ją menkinti, niekinti, ignoruoti. Religijos atstovų išėjimą prieš tautybę jie laiko nusikaltimu tai pačiai religijai, kurios vardu siekia žmogaus išganymo, o tautiečio sunaikinimo. Šios dvi pozicijos aiškiai matyti kovoje dėl lietuvių šv. Kazimiero kapinių. Kovos karsatyje matyti veiksmų, rodančių orientacijos stoką ne tik čiagimiu eilėse, bet ir kaikiurių naujųjų ateivių tarpe. Pastarųjų laikysena išrikiuoja amerikines administracijos poziciją, denigiamon ekonominiams motyvais, nepakankamai respektuojančiais krikščioniškai patriotinį pradą.

Amerikines administracijos nuomonė, remianti siaurąją religinių institucijų sampratą, atrodo, plaukia iš grynų krikščioniškumo, tačiau taip nėra. Ji plaukia ne iš krikščioniškumo, bet iš amerikinio nacionalizmo, kuris tirpdo kitas tautybes, kad pats stiprėtų. Tępaskiria popiežius Chicago arkivyskupu ne amerikietį, o neutralų kitatautį misionierių, ir ne viena tautybė nesiskųs daromui spaudimu. Krikščionybė kaip tokia visos tautybės vertina lygiai, ne vienos nenai- kina. Jeigu jos augščiau autaritetai leidžia steigti tautinėms ateivių grupėms savas religi-

nes institucijas, tai reiškia, kad jas respektuoja, brangina. Bet kai kurie Amerikos hierarchai šiuo atžvilgiu nėra be kaltės. Bent iš dalies jie yra atsakingi už atsiradimą vadinamą "nezelezniku" ir panašų grupių. Kaikurie hierarchai buvo didesni amerikiečiai nei krikščionys. Ir Chicago lietuvių kovojančios grupės atveju reikia pasakyti, kad jie reikalauja teisėtų dalykų. Lietuviška institucija, yra įsteigta ne ariams ar anglams, bet lietuviams. Jos įsteigimo pagrindas yra lietuviybė. Be jos nebūtų nė vienos lietuvių religinės institucijos. Dėlto šio pobūdžio institucijose turi būti išsaugota esminė paskirtis — lietuviškas pobūdis, vardas, papročiai, kalba ir visa, kas lietuviams krikščionims yra brangu. Dėlto dvasininkai, kurie įveda amerikinę sistemą prieš lietuvių institucijos žmonių valią, išeina prieš tos institucijos — kapinių ar parapijos — paskirtį. Jei neleidžia pirmosios komunistų iškilmių lietuvių kalba lietuvių šventovė, išeina prieš religinę bendruomenę, kuriai turi tarnauti. Tai opūs ir skaudūs dalykai. Jie darosi dar skaudesni, kai dėl jų išskyla kova pačių lietuvių tarpe. Toje savikovoje laimi tie, kurie turtų pralaimėti.

Pietų Amerikoje

LIETUVIAI ARGENTINOJE

Per tris metus niekas neaplanke

Eugenija-Laimutė Augustauskienė, apie 45 metų amžiaus, gyvena Chaco provincijoje, prie La Clotilde. Jos vyrui mirus, ji liko viena, su 150 hektarų mišku.

Ji ir jos sesuo, mažos atvežtos iš Lietuvos. Sesuo ištekėjo už Jono Guzikausko, kurio brolis iš Chicago prieš kelis metus, Pijaus Sakalausko iš Avellandos palydėtas, aplankė Guzikauskus.

Turtas — viliojantis dalykas. Kad pašalinti Laimutę, ji tapo atvežta sostinėn ir palikta Valsybinėje psichiatrinėje ligoninėje Jose Estevez, c. Garibaldi 1660, Temperley, prieš tris metus.

Laimutė visiškai svelka. Ji norėtų dirbti kurioje nors šeimoje arba grįžti į savo apipelstą ūkį. Bet išstius tris metus jos nei vienas žmogus neaplanke. Gailėstingai sėselei klausinėjant, ar ji nepažįsta nei vieno lietuvių sostinėje, ji prisiminė Pijų Sakalauską. Sėselė patelefonoavo; Sakalauskas nuvyko ligo-

nes institucijas, tai reiškia, kad jas respektuoja, brangina. Bet kai kurie Amerikos hierarchai šiuo atžvilgiu nėra be kaltės. Bent iš dalies jie yra atsakingi už atsiradimą vadinamą "nezelezniku" ir panašų grupių. Kaikurie hierarchai buvo didesni amerikiečiai nei krikščionys. Ir Chicago lietuvių kovojančios grupės atveju reikia pasakyti, kad jie reikalauja teisėtų dalykų. Lietuviška institucija, yra įsteigta ne ariams ar anglams, bet lietuviams. Jos įsteigimo pagrindas yra lietuviybė. Be jos nebūtų nė vienos lietuvių religinės institucijos. Dėlto šio pobūdžio institucijose turi būti išsaugota esminė paskirtis — lietuviškas pobūdis, vardas, papročiai, kalba ir visa, kas lietuviams krikščionims yra brangu. Dėlto dvasininkai, kurie įveda amerikinę sistemą prieš lietuvių institucijos žmonių valią, išeina prieš tos institucijos — kapinių ar parapijos — paskirtį. Jei neleidžia pirmosios komunistų iškilmių lietuvių kalba lietuvių šventovė, išeina prieš religinę bendruomenę, kuriai turi tarnauti. Tai opūs ir skaudūs dalykai. Jie darosi dar skaudesni, kai dėl jų išskyla kova pačių lietuvių tarpe. Toje savikovoje laimi tie, kurie turtų pralaimėti.

ninėn ir viską atrado taip, kaip čia rašoma. Dabar dedamos pastangos Eugeniją-Laimutę Augustauskienę iš tos ligoninės išimti.

Papildymo La Lucilla lietuviai

Atlanto paplūdyje La Lucilla, prie San Bernardo pavarasio atostogas savo nuosavybėse praleido SLA pirm. J. R. Stalioraitis, jo brolis Algintas Stalioraitis su žmona Olga Cyžiute ir dukromis Adrian ir Angelica, Norbertas Cyžius su žmona Maryte Sakalauskaite ir sūnum Daniel, Valerija Kazlauskaitė Deveikienė su sūnumis Romu ir Juozu bei dukra daktare Audra Deveikyte. Deveikių šeima statosi vasarnamį.

Dr. J. Simanauškas su šeima ir Antanas Levanavičius su šeima ten turėjo bendrą vilą, bet Simanaušakai atskirai statosi kietą. Rikardas Mikalaitis su šeima jau taipgi įsigijo gražų sklypą ir greit pradės vilos statybą, čia yra ir daugiau sostinės lietuvių.

Teisėjas Dr. Radžiūnas teisio Mar del Platoy

Spalio 1, 1971, Mar del Platoyje tapo nužudyta graži, 26 metų amžiaus moteris Nilda Represas, dirbusi verpimo fabrike.

Apie šią bylą rašo visi laikraščiai. Buvo suimtas, paleistas ir vėl suimtas, nužudytos vyras J. M. Fernandez, kolektyvo vairuotojas.

Šios intriguojančios bylos vyriausiasis teisėjas yra lietuvis, dr. Albertas Radžiūnas, baigęs juridinį fakultetą Buenos Aires universitete ir jau visą metą eilę gyvena Mar del Platoyje, kur dabar yra svarbių bylių teisėju. (iš ALB)

Every year we fail to educate thousands of potentially successful citizens because they're mentally retarded.

And we're supposed to be so smart.

Do something. A free booklet will tell you how you can help.

Write: The President's Committee on Mental Retardation, Washington, D.C. 20001.

Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip Code _____

Published as a public service in cooperation with The President's Council.

AD MAT NO. MR-41-67
(1 column x 85 lines)

ZIGMAS JONYNAS

GYVENIMO KELIAI

3

Labai prašiau tėvą niekam apie tai neprisitari, nepasakyti net motinai. Atsikėles sekanči rytą žiūriu jau motina apsiaparusi. Supratau, kad tėvas neįsikeitęs nepasakyti motinai... Užsimegęs pašnekesys su motina. Ji su ašaromis akyse kalbėjo: kur aš dingsiu, kas mane prižiūrės ligoje ir t. t. Aiškinau, kad bus karas. Būdamas žemiečių viršininko įstaigoje turėjau atsakyti į klausimą, kur evakuosiuosi karui kilus. Viršininkui patarus, nurodžiau Odesą. Ten gyveno turtingi viršininko giminės, Dniepro, Dniestro ir Būgo upių laivininkystės savininkai. Nurodinėjau motinai, kad kare galiu žūti už rusų interesus. Ji pažadėjo melsis ir įteikė man medalikėlį, kuris mano gvybę saugosias... Žinoma, šitokioms motinos kalboms nelikėjau, bet man neužteko jėgų pasipriešinti jos valiai. Labai mylėjau motiną; ir nutariau eiti rusų kariuomenėn. Penkis šimtus rublių atidaviau tėvui, o kitus 500 rublių įsisiauvau ir drabužius, kad kas nepavogtų. Išvykau į Suvalkų Kalvariją prisistatytį Karo viršininkui. Peržiūrėjęs mano dokumentus su labai gera žemiečių viršininko atestacija, pasi- liko mane savo sekretoriumi. Išdavė atitinkamą uniformą su plačiais raudonais dryžais ant kelnų. Vaikštinėjau sau Kalvarijos gatvėse. Praėjo kokia dešimt die-

ny. Viršininkas pakiošo man į gautą iš Vilniaus karinės apygardos viršininko raštą, kuriame sakoma, kad aš kaip Rymo katalikas, karinio viršininko sekretoriaus pareigose negaliu būti patvirtintas...

— Ką daryti? Kurion kariuomenės dalin persikelti? — paklausiau savo viršininką. — Stok kavalerijon! Kavalerija brangi kariuomenės dalis ir ją karo metu betkur nekiaša. Karas netrukus gali prasidėti, — atsakė viršininkas.

Sutikau. Išdavė man dokumentus nemokamai keliauti į 20 Suomų dragūnų pulką, kuris stovėjo Vilmonstrande, Suomijoje. Vaziuodamas traukiniu sau galvojau: žiūrėsiu kaip seksis. Jeigu bus nepakenčiama, pinigų turiu, mausiu švedijon, vėliau Norvegijon, o iš ten Anglijon ir Amerikon... Mano buvęs rašininkas Pranas Kuprys jau buvo Amerikoje. Su juo susirašinėjau. Prireikus, maniau, jis pagalbės ir man šiame pasivietyje įsikurti...

Pravažiudamas vienai dienai sustojau Pėtrapily. Žvalgiausi šiame didmiestyje. Pernakvojau. Rytė nuėjau į Suomų geležinkelio stotį, sėdau ir traukinį ir nuvykau į Vilmonstrandą. Atsidūriau pulko rajone. Atsistojau ir žiopsau kaip kareiviai, lyg cirke, šokinėja ant arklių. Idomu, bet gana baisu. Nejaugi ir man reikės tokį patimus atlikinėti? Priėjo prie manęs kažkoks karininkas. Pažiūrėjo į mane ir šalia padėjo čemodaną ir paklausė:

— Kaip čia pakliuvai? Juk naujokai seniai pribuvo?

Vieton atsakymo pakiošau išsipūtusį voką su dokumentais. Truputį pažiūrėjo ir nurodė kreiptis į pulko štabą.

SUOMIŲ DRAGONŲ PULKE

Pulko adjutantas paėmė dokumentus ir davė palydovą į antrojo eskadrono palatpas. Čia aprėdė pritaikintais mano ūgiui kareiviskais drabužiais, nurodė gulėti ir kitus daiktus. Saulė buvo arti saulėlydžio. Sekančio ryto 5 val. išgirdau komandą keltis, pasikloti lovą ir eiti į arkldes. Nurodė paskirti arklį, įteikė valymo įrankius ir liepė jį gerai nuvalyti. Stebėjau iš kareivių, kurie be šakių glėbiais stvėrė iš vakaro paklotus šiaudus kartu su mėšlais... Nurodė puskarininkį, į kurį aš turėsiąs kreiptis neaiškiais man klausimais. Atlikęs arklių valymą ir išgėręs arbatos bei suvalges duonos davinį, nuvykau į maniežą, kur ant pavardžio iščia bėgo arklys. Paaikšino kaip reikia šokti ant arklio. Kai atėjo mano eilė buvau stipriai susijaudinęs ir taip smarkiai šokau, kad atsidūriau antroje arklio pusėje. Puldamas niktėlėjau kairės kojos riekš. Pribėgo karininkas ir sako:

— Perstarta! (persistengei). Tave tik į cirką pasiųstų...

Atsirdo neįtikėtini atsidūriau pulko ligoninėje. Po poros dienų grįžau sveikas į eskadroną. Prasidėjo monotoniškas kareivų gyvenimas. Maniežė — jodinėti ant arklių, kareivinėse — kariški statutai ir garbinimas ilgos eilės caro šeimos, mi-

nisterių ir aukštųjų generolų... Po šešių mėnesių mokymo buvau paskirtas į mokomąją kuopą. Čia buvo ruošiami kariai aukštesniems laipsniams. Baigęs mokomąją kuopą gavau puskarininkio laipsnį su aspiranto teisėmis (volnoopredieliajuščij). Apispirau ir nesirengiau sprukti Amerikon. Pažinau būrį suomių jaunimo, daugiausia studentų. Susikalbėdavau vokiškai. Suomiai baisiai nekenė rusų ir rusiškai nesimokė. Sužinojau, kad aš ne rusas, bet lietuvis, mane labai užjausdavo. Jie gerbi žinojo, kad lietuvių tauta kenčia tą patį vergystės jungą kaip ir suomiai.

Prisimenu idomų įvyki. Iš Kauno kilęs kareivis žydas Kacas buvo perduotas karo teismui už sumušimą vyresnio puskarininkio. Byla atsidūrė Vyborgo apygardos Kariuomenės Teisme. Vargšui kareivėliui grėsė kelerai metai pataisos dalinio. Byloj buvo liudininkų. Įvykis paprastas. Vyr. puskarininkis patikrino Kaco nuvalytą arklį ir, radęs jį ne visiškai švarų, rėžė ranka Kacui per veidą. Šis buvo stiprokas ir nepėsčias. Tvojo plaštaka puskarininkui taip pat per veidą, tik daug stipriau... Puskarininkis atsidūrė ant arklio koridoriaus cementinių grindų. Byloje liudininkai vengė patekti į vyriausybės namalonėn ir nė vienas nepasakė, kad puskarininkis pirmasis smogė kareivui Kacui. Atėjo mano eilė. Teismo pirmininkas generalas pradėjo klausinėti. Išdėčiau visą teisybę. Kacą teismas išteisino. Po kurio laiko pulko įsakymuose paskel-

bė: visi viršininkai gali kalbėtis su kareiviais ne artiau dviejų žingsnių... Daugiau fizinį užgauliojimų pulke neteko girdėti. Teismo sudėtis: pirmininkas generolas, du karininkai ir du kareiviai.

1914 m. Rusija paskelbė karą Vokietijai. Mūsų pulkas buvo paskirtas sekti ilaivų judėjimą Suomij įlankoje. Bijojo vokiečių kariuomenės išsikėlimo. Mane paskyrė stovėti su ilgu žiūronu ant gana aukšto gryno akmens kalnelio, sekti laivų judėjimą ir pranešinėti jų plaukimo kryptį, kiek kaminių ir t. t. Eilę žiūrono sargyboj buvo dar šeši kareiviai. Prie malonios dienos. Liuoslaikiu kartu su žvejais įrdavau si Suomij įlankon laiką leisti ir žvejybos mokytis.

Gal po kokių trijų mėnesių pulkas buvo perkeltas į Lenkiją. Pasikrovė į traukinį ir atsidūrė Lenkijos — Vokietijos pasienyje. Grajevo geležinkelio stotyje. Prasidėjo sąlytis su vokiečių kariuomene.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

"NAUJIENAS"

Jos visad rašo

TEISYBE

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSI, NOSI
IR GERKLAS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: Prospect 8-3229
Rezid. telefonai: WAlbrook 5-5078
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012
Telefonai: Prospect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonai: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, treč.
ir sekmadieniais susitarimu.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir sekmadieniais uždaryta.
Ofiso telefonai: Portsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: Garden 3-7278

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ket-
virtadien. ir penktadieniais nuo 9 iki
7 val. popietį. Ketvirtadien. ir sekmadien-
iais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarimu.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradien. nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofiso telefonai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofiso telefonai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL: pirm., antradien., trečiad.
ir penkt. 2-4 val. vak. Sešadien-
iais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123,
jei neatliepia, tai telefonai: GI 8-6195

P. SLEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8, Sešadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonai: PProspect 6-5084

UNION FEDERAL SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ BRIDGEPORTE

(Tęsinys)
Plačiai jo veikla pasireiškia
ir profesinėse ekonominėse ir
kultūrinėse organizacijose. Jis
yra pirmininkas Federal ad-
visory Committee of the Illinois
Savings and Loan League ir
taip pat narys Mortgage and
Investment Committee of the
States Savings and Loan Le-
ague. Taipgi jis yra narys Uni-
on League of Chicago ir pati-
kėtinis of the Central Manu-
facturing District Club.

Jau iš jaunystės laikotarpio
Albert J. Aukers priklauso Co-
lumbus vyčiams, kur yra su-
sibūrę iškiliųjų lietuvių ir kar-
dinolo Mundelein kuopą, ir
šioje organizacijoje yra pasie-
kęs aukščiausią laipsnį. Pri-
klauso Lietuvių prekybos rū-
mams, Lietuvių skolinimo
bendrovių sąjungai ir yra bu-
vęs tos lygos pirmininku. Yra
jam tekę atstovauti šiai bend-
rovei tos srities sąjungų su-
važiavimuose, konferencijose,
dalyvaui jų reikalų svarsty-
mų diskusijose. Taipgi dirbti
jų bendrovių įvairiose komisi-
jose. Daug yra pasidarbavęs
berniukų ir mergaičių klube
Valentine, kaip to klubo direk-
torius. Teko dirbti komisijoje,
kur skirstomos gabioms stu-
dentams stipendijos, ir daug
kur kitur, svarstant ekono-
mikus, kultūrinius reikalus.
Tai reto darbštumo pavyzdys
nūdieniame mūsų gyvenime.

AUKERS ŠEIMA
Albert Aukers 1936 metais su-
kūrė šeimą, veddamas Ann F.
Janulis iš Bridgeporto. Juodu iš-
augino ir išmoksino du sūnus.
Abu jau yra vedę. Sūnus Ja-
mes F. Aukers baigė medicinos
mokslus ir yra daktaras,
dirba savo profesijoje Karių
veteranų ligoninėje, ir yra šios
bendrovės direktorius. Jis au-
gino sūnų Stever 3½ metų ir
duktą Jennifer 9 mėn. Kitas
sūnus Robertas E. Aukers, bai-
gęs aukštuosius mokslus, nuo
1969 metų dirba Union Fede-
ral kaip bendrovės sekretori-
aus asistentas. Jis irgi yra su-
kūręs šeimą. Tad Anna ir Al-
bert Aukers gali džiaugtis sa-
vo šeimos gražiu atsiradusiu
atžalynu, sulaukę vaikų patys
vadinami jų geraisiais
senoliais.

Reikia laikyti naudingą rei-
šinių, kad bendrovės prez-

GRADINSKAS
AM-FM RADIJAS
STEREO
FONOGRAFAS
NAMŲ ELEKT. IR BATER.
2512 W. 47th St. — FR 6-1996
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna apdraudė
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th PL. WAlbrook 5-8043

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1062

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dieno iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Sekmadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

A. VILAIMIS ABLAUSKAS

dentas ir jos reikalų vedėjas
inž. Albert J. Aukers nevengia
priimti ir darbą jaunų studen-
čių ir senesnių sukurusių še-
imas moterų. Jos greit apsi-
žįsta su joms pavestu darbu ir
jį atlieka su entuziazmu. Toje
jaunatviškoje nuotaikoje jos
paslaugai ir rūpestingai, su-
šypsena aptarnauja taupyto-
jus, palikdamos jiems tuo pa-
čiu gerą įspūdį. To jauno krau-
jo nevengiama įsileisti į pačią
bendrovės vadovybę, ką ma-
tome jaunojo Robert E. Au-
kers asmenyje. Šis jaunas vy-
ras, kaip man yra susidarsę
įspūdis gaunant šiam straips-
niui pagrindines informacijas,
yra ne tik pasirusęs tos srities
darbui, jį atlieka pareigingai,
bet gerai žino ir pačios bend-
rovės uždavinius ir jos visą nu-
eitąjį kelią. Ši nauja jauna pa-
jėga, įsitraukusi į bendrovės
veiklos darbą, turi ir ambicijų
jos atlikti jam pavestą darbą
gerai, bet ir savo energiją bei
gabumus panaudoti šios bend-
rovės augimui ir naudingiems
taupytojų patarnavimo rei-
kalams. Jis sumanė naujus
U/F ženklius ir taip pat Cy
UNION kario paveikslą skel-
bimo programose. Be abejo,
tai daug žadanti pajėga šios
bendrovės ateities užmojuose ir
darbe.

PERSIORGANIZAVIMAS FEDERALINĖ BENDROVĖ

Perėmus vadovybę ir bend-
rovės reikalų tvarkymą 1960
metais birželio mėn. 30 dieną
bendrovės stovis buvo 18.799.
742 doleriai. Vadovybės są-
stata buvo sudarytas tokioje
formoje: valdybos pirminin-
kas Thomas S. Janulis, bend-
rovės prezidentas ir reikalų ve-
dėjas Albert J. Aukers, vice-
prezidentas John Budrick, iš-
dininkas Mary Eisen, sekreto-
rius John Janulis ir direkto-
riai Albert J. Aukers, Stanley
Stanewich, John Budrick, Ma-
ry Eisen, Dr. Algerd W. Prūs-
is, Edward Gemmie, Alex M. Ke-
zes ir John T. Janulis. Nuo to
laiko prasidėjo spartus bend-
rovės augimas bendrovės ir
pačio darbo praplėtimas bei
įvairūs taupytojams naudingi
pagerinimai. Buvo skubus
reikalas dabartinio pastato pa-
taipų praplėtimas, jį pratei-
siant dar daugiau ir vakarų pu-
sę. 1964 metais įrengta didelė
aikštė atvykstantiems taup-
ytojams su automobiliais. Pa-
keistas 1967 metais buvęs jos
pavadinimas iš District Sa-
vings į Union Federal Sa-
vings and Loan bendrovę.
Kaip naujas vardas rodo, bend-
rovė dabar turi federalinį
charterį.

Tie pagerinimo darbai ir
dabar tęsiasi. Jų atsiranda
nuolat ir būtinų. Dabar vėl
taupytojų patogumui mašinų
pastatymo aikštė praplėčiama,
pertvarkoma. Jau keleri me-
tai, kaip taupytojų sąskaitos
kiekviena apdraudžiama 20.
000 dolerių sumai. Dividen-
dai dabar mokami kas ketvir-
tis metų. Ir taupytojai gauna
aukščiausius procentus, iki
Federalinės valdžios aukščiau-

sios ribos. Įvedamos ir tar-
naujami uniformos moterims ir
sportiniai švarkai vyrams.
Atėjo ir taip vadinamas kom-
puterių amžius, pilnas jų (Bur-
roughs TC 700 teller units)
pritaikymas šioje bendrovėje
jų pačių taupytojų patogumui
ir greitam bei tikram apskai-
čiavimui. Jie pradėjo veikti
nuo 1971 m. spalio 13 dienos.
Taip daromi pagerinimai, kad
ši Union Federal Savings and
Loan bendrovė, išaugusi į to-
kią stambią finansinę įstaigą,
kaip rodo jos 1971 metų bir-
želio 30 dienos balansas 40.361.
477 dolerių ir įsigijusi tokį di-
delį taupytojų pasitikėjimą,
pasidarytą patogi, patraukli,
moderni finansinė institucija.
Union Federal vadovybė yra
dėkinga visiems šios apylin-
kės ir kaimyninių kolonijų
taupytojams bei visiems ki-
tiems už tą jų nuolatinį dėme-
sį ir pasitikėjimą — paramą
šiai didžiausiai visame Bridge-
porte finansinei institucijai.

DABARTINĖ BENDROVĖS VADOVYBĖ

Tomas S. Janulis

Union Federal Savings and
Loan bendrovės vadovybė da-
bar sudaro inž. Albert J. Au-
kers prezidentas ir Chairman
of the Board, Edward Gammie
viceprezidentas, Robert E.
Chamberlain C. P. A. išdinin-
kas, John T. Janulis sekreto-
rius, Robert E. Aukers vice-
prezidento asistentas; direk-
toriai yra inž. Albert J. Au-
kers, Edward Gammie, John
T. Janulis, Algerd W. Prūs-
is, D. D. S., Alex M. Kezes, James
A. Aukers, M. D., Thomas J.
Garvey teisinis patarėjas ir
Thomas S. Janulis direktorius
emeritas. Teisiniai atstovai yra
Peat, Marrick, Mitchell ir kom-
panija.

Toks tai būtų šios bend-
rovės nueitas kelias faktų datų
ir skaitlinių šviesoje. Bet toks
paviršutinis žvilgsnis dar ne-
teikia pilno vaizdo, ir skaitli-
nės neišsėmia jos svarbos
mums, taupytojams, teikia-
mos naudos. Pirmiausia mū-
sų dėmesį patraukia jos pas-
paskutinio dešimtmečio toks

nuostabi greitis, spartus
bendrovės kapitalų augimas.
Juk kai prieš tą dešimtmetį jai
pradėjo vadovauti inž. Albert
Aukers jos balansas 1960 me-
tais, birželio 30 dieną rodė jos
suteiktų kapitalų ir turto sto-
vį 18.799.742, o jau šiemet pir-
mojo pusmečio balansas mums
parodo 40.361.477 dolerių. Tai
daugiau nei padvigubėjus. To
pasisekimo paslaptį negalima
aiškinti vien tik ekonominių
sąlygų pagerėjimu. Per dešimt
metų tos sąlygos mums nepa-
gerėjo dvigubai. Juo labiau
esamos Bridgeporto sąlygose.
Juk ne paslaptis, kad gyvento-
jų sąstata Bridgeporte žymiai
per tą laiką pakito. Daug se-
nesnio amžiaus žmonių išmirė.
Nemazai išsikėlė gyventi į ki-
tas vietas. Jų vieton atsikėlė
gyventi nauji. Naujakuriai,
kokios tautybės bebūtų, kol
iškuria, nėra tiek pajėgūs
taupymo atžvilgiu, kaip nuo-
lat čia gyvenantieji. Tad ma-
tome, jog šios bendrovės va-
dovybė sugebėjo ne tik išug-
dyti tokį didelį Bridgeporto
gyventojų pasitikėjimą, bet
rado būdų ir priemonių juos
paskatinti savo santaupas pa-
sidedi šioje lietuvių vadovau-
jamoje finansinėje įstaigoje.

Susirinkimų ir parengimų PRANESIMAI

— SLA 134-tos Moterų Kuopos su-
sirinkimas įvyks penktadienį, lapkri-
čio mėn. 5 dieną, 6:30 val. vak., Holly-
wood mažojo salėje, 2417 W. 43rd St.
Visos narės kviečiamos dalyvauti.

— Upytės Draugiško Klubo eilinis
susirinkimas įvyks lapkričio mėn. 5
d., penktadienį, 8 val. vak. Hollywood
salėje, 2417 W. 43rd St. Kviečiame
visus narius gausiai dalyvauti šiame
susirinkime, nes yra daug svarbių rei-
kalų aptarti. Po susirinkimo —
vaisės.
A. Kalys

— Lietuvių Brighton Parko Moterų
Klubas eilinis susirinkimas įvyks ket-
virtadienį, lapkričio 4 dieną, Holly-
wood Inn svetainėje, 2417 W. 43rd St.
8 val. vak. Narės prašome atsilankyti,
nes yra daug svarbių reikalų aptarti.
Po susirinkimo bus užkandžių.
E. McNamee

— Žagariečių Klubas rengia Metinį
sokių vakarą, kuris įvyks lapkričio 6
dieną Hollywood salėje, 2417 W. 43rd
St. Pradžia 6:30 val. vak. Sokiams
gros Jurgio Joniko orkestras. Kvie-
čiame visus narius ir svečius dalyvauti
ir linksmai laiką praleisti su žagarie-
čiais.
A. Sankus, Komisija

— Lietuvių Brighton Parko Moterų
Klubas metinis balius įvyks sekmadien-
į lapkričio 7 dieną Hollywood Inn
salėje, 2417 W. 43rd St. Pradžia 4 v.
p. p. Bus skanių valgių, gardžių ge-
rimų ir Antano Valiūno orkestras.
Narės, kurios nedalyvaus, turės užai-
mokėti už bilietą. Prašo visus atvykti.
Baliaus Komisija

SKAITYK PATS IR PARAGING
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

A. A.
PETRUI GIEDRIŪNI
mirus, Jo tėvelius Oną ir Joną, sesutes —
Nijolę, Virginiją, Danutę ir Vidą, giliai už-
jaučia
JUOZAS JUOZONAS
JONAS SIRUTIS,
MARIUS KATHLISKIS,
EMA ir VACIUS ARTMONAI

Buvusiam Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centro Val-
dybos sekretoriui, ilgamečiui Amerikos Lietuvių Ta-
rybos nariui ir dideliu visuomenininkui,
A. A.
KAZIUI S. KARPIUI
mirus, jo broliui, Pranui, ir kitiems giminėms bei ar-
timiesiems, reiškia nuosirdžią užuojautą
Amerikos Lietuvių Taryba

**PLEASE
BE
CAREFUL!**
Only you
can prevent
forest fires!
REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

**GELININKAS
(PUTRAMENTAS)**
Linksmumo arba liūdesio valandose
gražiausias gėles ir vėdinan-
čių papuošimų ir sezoninės
kapams gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220
GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: Townhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MASIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572
GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VirginiA 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410
P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911
LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų Organizacijos rengimų komisija rengia linksmą tradicinį rudens

BANKETA

kuris įvyks š. m. lapkričio mėn. 7-tą dieną 3-čią val. p. p. sekmadienį, parapijos salėje, 6820 So. Washtenaw Ave.

Jūsų lauks maloni lietuviška muzika, geriausias šiltas maistas, turtingas ir nebrangus atsigalvavimo baras. Turtingas laimėjimų šaltinis, malonus praleidimas laiko ir kiti baltos malonumai bei džiaugsmas.

Bilietai gaunami pas platintojus ir prie įėjimo.

ATVYKITE!

DŽIAUGSITĖS!

NAUJIENŲ 57 M. SUKAKTIES BANKETAS

Sekmadienį, spalio 31 dienos vakarą, pietvakarinėje Chicagoje įvyko Naujienų 57 - tų metų sukakties banketas. Užsienio karų veteranų didžioji salė buvo kimštė prikišta. Teko susispausti ir išpausti dar kelis status, kad atvykusieji galėtų atsisėsti.

Komiteto banketui ruošti nariams buvo dar skaudžia, kai keliolikai žmonių teko pasakyti, kad šiame bankete nėra daugiau vietos. Prieš porą savaičių komiteto nariai rūpinosi, kad parduotų daugiau tiketų, o banketo vakarą teko žmonėms atsisėdinti.

Sekmadienį turėjote gauti didesnę salę, — aiškino penoriai namo grįžtantieji vyresnio amžiaus žmonės ir dalis jaunimo. Kiekvienas primindavo, kad jis yra ilgametis dienraščio skaitytojas, kad jis norėjo būti bankete, ir kad kitą metų jis atvyks anksčiau, nereikės grįžti vidun neįėjus.

Didžioji banketo salė buvo pilnutėlė, visi stalai užimti.

DĖMESIO! KARPENTERIS

Porčiai — Garažai su durimis — Priestatai.

Beisamųjų įrengimai ir kiti įvairūs karpentieri darbai. Taip pat naujų namų statyba, su lotu ar be lotu.

Apskaičiavimai nemokamai.

JOE ŠUKYS
TEL. — 582-7595

REMIKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOS"

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HOME LOANS

INSURED SAVINGS

Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-8248

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliniai maistas, doleriniai sertifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patirtimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.
Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiu adresatui, jei pasiūsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

CICERO

SLA 301 kuopai

Gražus buvo rudėnėlis, bet ar taip dar ilgai teks? Lapkritis ir gruodis jau priklauso žiemai. Niekas nepadoriai, turime prisitaikinti aplinkai.

Metai baigiasi — susirinkimai, renginiai, pobūviai prasideda. Ir mokesčių rinkimai. Metai baigiasi, mokesčiai turi būti sumokėti, o kas to nepaiso turi nemalonumų, tampa suspenduotas, netenka savo privilegijų — pašalpos ar pomirtinės. Dėlto turime visi būti atsargūs ir tvarkingi.

Tvarkingi žmonės savo mokesčius sumoka kiekvienų metų pradžioje, bet tokių nedaug. Tas negerai. Apsunkina finansų sekretorius ir pats sau sudaro rūpestį, gerai žinodamas kad "skola ne rona — neužgis".

Tiesia, dar bus susirinkimas gruodžio mėnesį, bet tai bus jau paskutinis šiais metais; bus kuopos pareigūnų rinkimai ir ateinančioms metams veiklos aptarimas. Visi žinote, kad vyksta naujų narių verbavimo vajus, tad mūsų visų pareiga prisidėti ir padėti, o ne atsiduoti vienu organizatoriui, nes vienas nieko nereiškia. Tik kur du stot, ten visados daugiau padarysi! Tad prašau tautos.

Raudonos Rožės Klube

Senųjų ateivių sukurtasis Raudonos Rožės klubas dar gerai laikosi. Klubo susirinkimai būna kiekvieno mėnesio pirmąjį penktadienį, tad sekantis susirinkimas bus šį penktadienį, lapkričio 5 d. Liberty svetainėje. Visi būkite savo pareigose ir nepamirškite pareigų sergančius aplankyti, mirusius palaidoti.

Balso vajus kiekvieno mūsų pareiga prisidėti ir išlaikyti nario teisę, kuri kaštuoja tik \$ 1.00 metams, organizacijoms \$ 5.00. Laikykimės šūkio kad geriau yra duoti negu prašyti.

Brangus svečias iš Kalifornijos Edvardas Deveikis su savo 3 metų sūneliu aplankė savo tėvą ir senelį K. P. Deveikį. Edvardas žmonelė, o sūnelio motinėle po sunkios ligos mirė ir palaidota Sunnyvale kapinėse Kalifornijoje.

Graudu ir liūdna, bet lemta visiems, ir laukiame ar ne — savo eilė visiems ateis.

K. P. Deveikis

MINĖS DVI SUKAKTIS

Kasmet minime Lietuvos kariuomenės dieną, atiduodame pagarbą žuvusiems už laisvę kariaus, partizanams, su dėkingumu prisimename savanorius kūrėjus, padėjusius laisvai Lietuvai pamatus savo gyvybėmis, savo krauju. Šiais metais Kariuomenės diena ypač tingiai uoliai ruošiamasi minėti, nes kartu su kariuomenės įsteigimu sutampa ir Simo Kučirkos tragiško bandymo pabėgti iš nelaisvės sukaktis.

Pagrindinis minėjimas Chicagoje įvyks lapkričio 21 d. Jaunimo Centre. Jį bendromis jėgomis ruošia Chicago Lietuvos Taryba (Altos skyrius) ir Lietuvos Karių Sąjungos "Ramovės" Chicago skyrius. Minėjimu bendrai rūpinasi Ju-

lius Pakalka ir Andrius Juškevičius.

Minėjimas prasidės pamaldomis Jėzuitų koplyčioje 11 val. ryto. Pamaldose giedos solistės. Po to bus apeigos prie paminklo žuvusiems už Lietuvos Laisvę. Vainiką padės "Ramovės" CV pirm. gen. S. Dirmantas, ir ponis D. Bobelienė. Iškilnėse dalyvaus šauliai, ramovėnai, jaunimo organizacijos.

Didžiojoje salėje 12 val. prasidės iškilminga minėjimo akademija. Himnus sugiedos G. Mažeikienė, invokaciją sukalbės kun. A. Stašys. Pagrindinę kalbą pasakys Amerikos Lietuvos Tarybos pirm. dr. K. Bobelis. Išnešus vėliavas, bus meninė programa, po jos — kavutė. Minėjimą praves Č. L. Tarybos sekretorė A. Indreikaitė. Visuomenė prašoma minėjime gausiai dalyvauti.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

CTA traukinėlyje vėl nužudė žmogų

Praeitą šeštadienio naktį "L" traukinėliu važiuojant nuo Jackson Parko šiaurės kryptimi ties 51 Street ir Calumet Ave. stotimi, jaunas, apie 17 metų vaikiškas pradėjo gynyčius su Louis Parker, 32 metų, ir išsitraukęs peilį kelis kartus dūrė jam į krūtį. Traukinėliu stotyje sustojęs, žudikas pabėgo. Parker mirė vos nugabentas į ligoninę.

Skusti ugniagesiai

Chicago 4.700 ugniagesių savo noru sutiko paklusti gaisrų departamento taisyklėms, kurios draudžia savo tarnautojams nešioti barzdas ir ilgus ūsus ir plaukus. Toliai jie aiškinasi padarę ne iš nuolankumo savo viršininkams, bet savo pačių saugumo sumetimais. Ugniagesiams dažnai tenka dėti dujokaukes, kurios turi glaudžiai pritikti prie veido, ko negalima padaryti per barzdą ar kitokius plaukus.

Siūlo miestui pirkti Čikagos Dangaus kelią

Čikagos Planavimo komisija ir grupė stambiųjų finansinių kompanijų pasiūlė miestui atpirkti, tikriaus sakant atimti už skolas, greitkelio tarp vadina-majį Chicago Skyway (Čikagos dangaus kelias) ir jį paversti laisvu keliu be rinkliavų. Dabar norint pravažiuoti tą kelią tarpą, reikia mokėti 35 centus.

Chicago Skyway buvo pastatytas 1936-58 metais ir jei jį reikėtų statyti šiandien, kaštuotų kelis kartus daugiau, sako ekspertai.

Miestas 1961 metais paskolins Skyway \$2 milijonus nuosimams) už to kelio statymui išleistus bonus išmokėti ir miestui iki šiol ne vieno dolerio negavęs atgal. Nėgana to, iki šiol neišmokėtų palūkanų suma išaugusi iki \$11 milijonų ir jau daugiau kaip 3 metai kaip Skyway jokių išmokėjimų nebėdaro.

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

MATURE COUPLE
NEEDED
For family of 6. 4 children. Live in Own small apt. Woman for house-keeping, man to assist wife. Exp. preferred. References. Top salary for right couple. Call collect (414) 771-7810

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

HOLIDAY MARKET
Tuesday, November 9, pre-annual TOY AND BOUTIQUE SALE
THRIFT HOUSE
511 MAIN STREET
EVANSTON, ILLINOIS
Operated by EVANSTON JUNIOR LEAGUE

RENTING IN GENERAL Nuomos

NEWLY DECORATED, furnished, 4 small rooms. Southwest. Very reasonable. Call 521-7730.

Girties vairuotojams gresia leidimo atėmimas

Gubernatoriui Ogilvie pritarus, Illinois senatas iš naujo pajudino planą, kurs neprašo per legislaturą praeitą birželio mėnesį. Senatorius Neistein iš Čikagos tikras, kad daliai demokratų pažadėjus paremti, planas šį kartą praeis.

Svarbiausias naujojo plano punktas yra, kad areštuotas už vairavimą girtame stovyje, automatiškai neteks leidimo vairuoti automobilį, jei atsisakys leisti iširti savo kvapą, tai yra pūsti į prietaisą, kuriuo nustatoma ar ir kiek alkoholio yra gėres.

Šio plano rėmėjai tvirtina, kad jį priėmus žymiai sumažės automobilių nelaimių skaičius ir kad Illinois yra likusi vienintelė valstija JAV-bėse, kuri tokio įstatymo dar neturi.

Tėvas iš 3 aukšto išmetė per langą 2 savo vaikus

"Mano tėvelis mane išmetė pro langą", pasakė policijai 3 metų amžiaus Brenda Brooks, kurią kartu su 18 mėnesių Cynthia pro langą iš trečio aukšto išmetė jų tėvas Jimmy Brooks, 32. Kaimynė matė, kaip vyriškis laikė už kojų per langą iškišęs vieną mergaitę ir ją paleido kristi. Tėvas suimtas ir kaltinamas pasikėsiniu nužudyti. Stebėtinu būdu, nė viena mergaitė sunkiai nesužeistos ir pagis.

440 ir 32,080

Nuo šių metų pradžios iki praeito sekmadienio vidurnakčio Cook apskrityje automobilių nelaimėse žuvo 440 žmonių, iš jų 227 pačiame Čikagos mieste, kur per tą patį laiką 32,080 buvo sužeista.

TRUMPAI

— Muz. Kazio Steponavičiaus vadovaujamas lietuvių choras "Pirmyn" ruošiasi Franz Leharo operetės "Linksmoji našlė" pastatymams, kurie įvyks sekančiais metais kovo 4 ir 5 d.

— Akt. Alfą Brinką ir Cicero lietuviškų mokyklų choras dalyvaus lietuvių karių — savanorių ir laisvės kovotojų minėjime ir pagerbime lapkri-

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavinimui

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavinimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE SI

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMU VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISU RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange įstaiga)

Pigūs automobilių draudimai.

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kalnos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbačiauskas, sav.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm Fire and Casualty Company

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: Republic 7-1941

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI. 7-9327

Čio 14 d. 4 val. popiet Balzeko

Lietuvių kultūros muziejuje.

— Rašyt. Pulgio Andriusio

Rinktinų raštų tomą, kurį išleido Lietuvių Enciklopedijos leidykla, So. Boston, Mass. 263

pusl. Kietais viršeliais, kainuoja 5 dol. Gaunama Naujienose.

— Pola Lucas - Tendžiulytė,

buv. Lietuvos Valst. Teatro artistė ir dalyvavusi Amerikos lietuvių scenos mėgėjų pasirodymuose, mirė spalio 29 d. Long Beach, Calif. Laidojama šiandien Lietuvių Tautinėse kapinėse.

— Alfredo ir Astros Salčių

irekorduotos dainos yra dažnai girdimos Chicago vokiečių radijo programose.

— Theodorą ir Julijų Kuzus

aplankė Kuzienės pusseserė R. Jančauskienė, gyv. Yucaipa, Calif.

— Chicago Parkų Distrik-

tas ruošia tradicinę Chrizantemų parodą Garfield ir Lincoln parkų gėlynuose lapkričio 6 — 28 d. Lankymo valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Įėjimas nemokamas.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 So. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60609

TEL.: VI 7-8247

"NAUJIENOS" KIEKVIENO

DARBO ŽMOGAUS

DRAUGAS IR BIČIULIS

— Naujienos, Chicago 8, ILL. — THURSDAY, NOVEMBER 4, 1971